

Emlékezés

Rudas László, a magyar és a nemzetközi politikai és tudományos élet kiemelkedő személyisége születésének 100. évfordulója alkalmából csütörtökön koszorúzási ünnepséget rendeztek a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjában.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága nevében Huszár István, az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézetének főigazgatója és Győri Imre, az Országos Közművelődési Tanács elnöke, a Központi Bizottság tagjai koszorúzták meg urnájánál. Lerótták kegyeletüket a Magyar Tudományos Akadémia, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, a Magyar Újságírók Országos Szövetsége és a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselői. Elhelyezték a kegyelet virágait Rudas László családjának tagjai, tisztelői is. A megemlékezés az Internacionálé hangjaival ért véget (MTI)

Takarékból hitel

Az OTP tájékoztatója

Az Országos Takarékpénztár elmúlt évi munkájáról, s az idei tervekről tájékoztatta a sajtó képviselőit csütörtökön Szirmai Jenő, az OTP vezérigazgatója. Jelenlétük eredményként értékelte, hogy a lakosság betétállománya a tervezettnél nagyobb mértékben emelkedett, a tartós megtakarítások részaránya nőtt, bővültek a készpénz nélküli fizetési módok, s a korábbiaknál többen vették igénybe a különféle hiteleket.

A betétállomány az elmúlt évben 22,3 milliárd forinttal emelkedett, s év végre elérte a 219,4 milliárdot. A növekedésből 8,6 milliárd forint a jóváírt kamatok összege. A lakosság a múlt évben sokat fordított különféle kötvények, részjegyek vagy félrészesjegyek vásárlására. Ezenkívül lakás- és gépkocsivásárlásra is lényegesen több pénzt használtak fel az előzőleg elhelyezett betétekből, mint egy évvel korábban. Az átutalási betétszámlák száma több mint

10 százalékkal növekedett, s ma már meghaladja a 610 ezret, az átutalási betéteket az év végén 5,5 milliárd forint volt. Változatlanul népszerű a gépkocsinyeremény-betétkönyv, s erőteljesen növekedett a lakástakarékosági betéteket elhelyezett összeg. A takarékpénztár tavaly 35 400 családi adót és 3900 lakás építéséhez adott kölcsönt. Ezen felül csaknem 100 ezer igénylőnek adtak hitelt az energia-takarékos fűtésátállításhoz, a lakások utólagos szigeteléséhez, tatarozáshoz és korszerűsítéshez. Hosszú lejáratú hitelt összesen 33,3 milliárd forint értékben nyújtottak.

A lakosság 1984-ben 677 ezer alkalommal, összesen 7,5 milliárd forint áruvásárlási kölcsönt vett fel, s ennek segítségével 11 milliárd forint értékű árucikket vásárolt. Személyi kölcsönt 707 ezren kaptak, összesen 5,6 milliárd forint értékben. Növekedett a mezőgazdasági hitelek iránti igény is: a pénztételek az előző évnél 23 százalékkal többet, 2,8 milliárd forintot folyósítottak 187 ezer termelőnek.

A vezérigazgató a továbbiakban elmondta, hogy az OTP idén a múlt évhez hasonlóan mintegy 22 milliárd forint összegű betétállomány-növekedéssel számol. Az elképzelések szerint egyszerűsítik a készpénzfelvételeket, a takarékosok bevételeit, illetve elfogadását, s növelni kívánják a takarékosok elfogadó vállalatok körét is. Az OTP szolgáltatásait tovább bővítik az életbiztosítással egybekötött nyugdíj-előtakarékosági betéttel, amelynek előkészítésén most dolgoznak. Ezt a betétformát a 35-50 éves korú dolgozóknak ajánlják majd.

Az Országos Tervhivatal előirányozta 74-76 ezer, idén felépítendő lakásból a takarékpénztár — a tanácsokkal együttműködve — 17 600 lakás megépítését tervezi.

A kitűzött célok eléréseért azért, hogy az évtől kezdve 60-70 ezer forintból 100-120 ezerre nő az ifjúsági betétre lakásépítéshez, -vásárláshoz nyújtható különkölcsön maximális összege. Szociálpolitikai kedvezményként pedig a három-, vagy többgyerekes családoknál a harmadik gyermekre 40 ezer helyett 80 ezer forintot számolnak el. Új forrása a lakásépítésre és -vásárlásra fordítható összegnek, hogy a helyi tanácsok 800 millió forint elkülönített hitelkeretéből támogatják az arra rászorulókat. A hitelforrások bővítését szolgálja — s nem utolsósorban az adós számára jelent anyagi előnyt — az a rendelkezés, amelynek értelmében a hosszú lejáratú kedvezményes kölcsönök visszafizetéskor a tartozás 20-40 százalékát az OTP elengedi.

A szegedi Volánnál:

Irányítási és üzletpolitikai változások

A múlt esztendő eredményeit számba vevő, s az előttünk álló gazdasági terveit főisoraikoztató beszélgetésre invitálta lapunk munkatársát tegnap, csütörtökön dr. Kardos János, a szegedi Volán igazgatója. Miután egy négy és fél ezernél több dolgozót foglalkoztató vállalatról van szó, a teljességre, a számvetés minden részletének elemzésére aligha terekelhetünk — az áru fuvarozás, a személyszállítás, a műszaki fejlesztés egyes kérdéseiről alkalmunk lesz később bővebben szólni. Emlékeztetünk, s most inkább a szervezeti irányítás, a vállalati magatartás erősítését célzó törekvések s az üzletpolitika változásának szentelünk teret.

A tavalyi volt az első év, amelyet a tröszt szervezete felbomlása után a 10 es Volán is önállóan élt meg. Döntési jogkörrel felhatalmazott igazgatótanácsot hoztak létre, mely nem csupán a közép- és hosszútávú stratégiai lépések kidolgozásában, hanem a vállalati irányítás átfogó reformjának kimunkálásában is közreműködött. Az üzletpolitikai egységeket ugyanis szintén önállóságot kaptak — s érdekes módon ez a vállalati központ nem fizikai dolgozóinak 18,6 százalékos létszámcsökkentését tette lehetővé!

Az önállóság, mint kulcszó, a gazdálkodás számos területén tágabbra nyitotta a kapukat. Egyebek közt a jövedelempolitikában: két üzletpolitikai és úgynevezett keresetszint-szabályozási rendszert terheltek át. Magasabb bérfejlesztési lehetőségek hatékonyabban meg-

termelt nyereségre ösztönözték a csongrádi és a Szegeden működő ipari üzemegységeket.

Az irányítási reform tapasztalatai kedvezőek: változatlan belül is kialakult a versenyszellem a hatékonyabb megoldásokat célzó konkurrenciára. A belföldi szállítványozási üzemegység például olcsóbb árajánlatával visszaszerezte a Volán egyik, már-már elvesztett fuvarozatját a pécsi Pannónia sörgyárat. Így azután a kedvelt Gyöngy üdülőital nem lesz hiába keresett cikk az idén a Csongrád megyei üzletekben. Az sem ritka már, hogy idegen cégek járműveit veszik igénybe, ha a vállalatiaknál olcsóbbra jön ki egy-egy útjuk.

A nyereség-növelő tényezőkről, megoldásokról eszmésként beszélgetésben, dr. Kardos János elűjságot, hogy a közeli napokban a Pénzügyminisztérium rendezte a helyi közlekedési tarifaemelésrel kapcsolatos elszámolás módját. Ennek eredményeképp a vállalat olyan ártámogatást kap, hogy nyeresége ne csökkenjen az előző évihez képest. (Annak ellenére, hogy csökken a dotáció abszolút értéke.) „Sőt — és ez az első eset a dotációs elszámolások sorából — a pénzügyi kormányzat többet is utalhat a vállalatnál, hogy írvihassuk az utasinformációt, és munkánkban a költségek emelkedésével járó minőségét is.”

Az idei év fejlesztési el-kezeltetését is a minőségjavítás jerejében dolgozták ki. A 33 új autóbusz ugyan csak az állomány műszaki állapotának szinten tartására elegendő, de már a bé-

reható kisteher- és személyautók számának növe- lése, a belső anyagmozgás további gépesítése után fel- lebb lehet tenni a mércét. Műszaki újdonságaik is ezt szolgálják. Az RTS-rendszerű gumifutózás eddig ves- zendőbe ment mellékter- mékeiből például olyan kor- rózógátló anyagot állítottak elő — s ez már szabadal- maztatott eljárás — amely- vel minden újonnan vett járművet „kezelésbe ves- zik”, már az idén. A gumifu- totózás egyébként egyike azon tevékenységeknek, melyek importanyag-mezá- karitást eredményeznek. Ta- valy 192 ezer dollárt hozott ez a népgazdaság konyhája- ra. Az olajregenerálás — mellyel egyre több cég föl- hagy mostanában — 50 ezer dollárt. S ehhez meg hozzá kell tennünk, hogy 379 ezer dollár értékű üzem- anyagot is sikerült megta- karítaniuk a Volán gépiar- művezetőinek!

Vagy nem csupán nekik? Hiszen nyilván részük van ebben a számítógépre írt software-ek kidolgozásban, akik ma már a vállalati fo- lyamatok irányításában is közreműködnek. Például a menetrendkészítésben, az optimális fordák kidolgoz- sában. Egy jellemző adat. Tavaly másfél, az idén már ötmillió forint értékben ad- tak el a szegedi Volán szá- mára kidolgozott számítógé- pes programokat a többi közlekedési vállalatnak. Az igazgató így fogalmazott: „nem véletlen, hogy 162 diplománk közül 105-en fiatalok, 35 éven aluliak. Alkotókészségük kibonta- koztatásában az elmúlt év- ben nagyot léptünk előre”.

P. K.

A „monumentális indulat” festője

Hetvenöt éve született Kohán György

Kohán György a felszabadulás utáni magyar képzőművészet egyik legeredetibb tehetsége, legnagyobb formátumú, ám tragikus sorsú festője 1910. február 22-én, éppen 75 éve született Gyulaváriban. Az uradalmi kövacs fiát a Képzőművészeti Főiskolára irányította tehetsége, ám a drámai feszültséggel teli hatálember nem találta helyét, inkább választotta Párizst, a művészetek fővárosát, ahol, bár nyomorgott, de telesztivta magát a legfrissebb törekvések hatásával. Meghatá- rozó élményt jelent számára első hódmezővásárhelyi tartózkodása a 30-as évek közepén, amikor megismerkedik Tornyai Jánossal, majd egyik alapítója lesz a róla elnevezett tudományos, irodalmi és művészeti társaságnak.

A felszabadulás után rövid időre tud élni az új lehetőségekkel, majd közel egy évtizedig el kell viselnie a mellözöttség, a kitaszítottág minden keserűségét. A Képzőművészeti Főiskolán 1952-ben, mint fejtődésképtelent, kizárta sorából, 59-ben a Műcsarnokban rendezett kiállítás, amelynek nyomán a következő esztendőben Munkácsy-díjat kapott. A 60-as évek közepétől Vásárhelyen él, s reveláció erejű tárlatot rendez a Magyar Nemzeti Galériában, 1966 tavaszán átveheti a Kossuth-díjat, de még ugyanebben az évben, december 16-án, súlyos betegség következtében, Gyulán meghal.

Azt mondta egy alkalommal: „a didergő képzőművészet meleg cipőt szorongat a zekéje alatt. A most születő stílusok emberi tartal- mak reneszánszát hozzák a művészetbe. Csak hogy nem elég az idomokkal és arányokkal való okos játszma — ehhez a népek monumentális indulata, szomjúsága kell!” Ennek az indulatnak és szomjúságnak nagy formátumú kifejezője volt Kohán György. Az alföldi festészet realista hagyománya ehhez a földhöz, ehhez a néphez köti, ám asszimilálta a kortárs európai művészet feszültséggel teljes hangvételét, a síkgeometrikus törekvések fegyelmét és a mexikói monumentális- ták drámaiságát. Úgy szin-

tetizálta ezeket a hatásokat, hogy nem szakadt el népe kulturális hagyományaitól és kifejezte kora társadalmi valóságát. Hatalmas méretű vázsnain döbbenetes erővel ábrázolja e tájat és embe- reit. Idezzük csak fel emlé- kezettünkben bizonyítékképp a Bivalyos szekér napko- ronggal, a Hazafelé, a Ma- rokszedő, a Tanya, a Pa- rasztasszony, a Vásárhelyi utca, a Sirató című ké- peket.

Halála előtt Kohán György ügy végrendekezett, hogy Gyula városának adomá- nyozza művészi hagyatékát. Célja az volt, hogy életmű- vének summája együtt ma- radjon, a maga teljességé- ben szöljön az utókorhoz. Mintegy 600 nagy méretű olaj- és viasztemperakép és közel 300 grafika került a Kohán Múzeum tulajdoná- ba, mely 1979-ben nyitotta meg kapuját. Az elmúlt év nyarán új váloaatás került közönség elé. A tárlat ügyel a kronológiára, de nem lineárisan, hanem bizonyos vándortémák összekapoc- solásával, a hangsúlyok mó- dosulásával vázolja a pá- lyáiv intellektuális vonula- tait, erőteljesebb teszi Ko- hán-képünket.

T. L.

Sóhordó utca, február 21-23.:

Árubemutató, tanácsadás, vásár

A Tisza Elelmiszter és Veg- yutáru Kereskedelmi Vállalat év eleji sajtótájékoztató- ján hallottam: a cég a szó szoros értelmében keresked- ni akar. A hagyományos Fűszért-szerepről lassan le- szokva, mindent árul majd, amit el lehet adni, amire vé- tőt talál. Így nemcsak élér- tészszerket és vegyjárukat, hanem ruhaneműt, táskákat, divatesszereket is kínál majd az érdeklődőknek.

Egy hónap telt el a tájé- koztató óta, és a vállalat — kellő beharangozás után — tegnap, csütörtökön délelőtt a szegedi Sóhordó utcai ki- állítótermében megkezdte háromnapos árubemutatóját, szaktanácsadással egybeköt- ve. A rendezvényre az or- szós Fűszért vállalatla elküldte képviselőjét, ott vol-

tak továbbá Bács-Kiskun és Csongrád megye kiskereske- dői és boltvezetői.

A Tisza kereskedelmi vál- lalat nyelvére lefordítva az árubörze azt jelenti, hogy a leendő vásárlók mellett a termelők is megjelennek. Így a mostani bemutatón, kiál- lításán — amelynek közép- pontjában a kozmetikai cik- kek állnak — tájékoztatót tartott termékeiről az Uni- versal Ipari Szövetkezet, a Caola, a Biogál és a Kóbá- nyai Gyógyserárugyár, vala- mint a Budalaki Festék- és Műgyantagyár.

A termelővállalatok cikkei a helyszínen megvásárolha- tók, mégpedig a Sóhordó ut- cában és a Lenin körúton (egymástól légvonalban tán szá- méterre) parkoló két mozgóboltban. Egyes közme-

tikai cikkek árengedmény- nél kaphatók. Ugyancsak 30-40 százalékos kedvez- ményvel árusítja a Tisza EVKV a különféle jugszav- lópáncsátomatokat, valamint egyéb konzerveit a Szent István téri „kék-sárga” pavilonban. A vállalat központ- jában természetesen látni le- het a Fűszért hagyományos és új kínálatát is.

Az árubörze érdekessége — ilyen még nem volt! —, hogy a Szegedi Fodrász Vállalat két szakkepzett kozme- tikusa bemutatja a szépség- szerek gyakorlati felhasználását, tanácsokkal látta el a vásárlókat. A lakosságot egyébként ma a holnap vár- ják a rendezők, tegnap ugyanis a kereskedelmi part- nereket fogadták.

F. K.

Munkásgyűlés a MÁV-nál

Újabb felajánlások

MÁV szegedi körzeti üzemfőnökségének dolgozói tegnap, csütörtökön Szegeden munkásgyűlés keretében értékelték az elmúlt évi munkát, az idei tenni- valókat és a munkaverseny- mozgalom eredményeit.

Lóki Béla üzemfőnök el- mondotta, hogy az üzem- főnökség 1000 dolgozója ta- valy a kongresszusi és fel- szabadulási munkaverseny- szellemében dolgozott, sike- resen teljesítette vállalásait. Személyszállítási bevételi tervüket 101,7 százalékra teljesítették, ami 1,2 millió forint többletbevételt ered- ményezett. Több intézkedést tettek a szolgáltatások szín- vonalának javítása érdeké-

ben. Áruszállítási tervüket is túlteljesítették. Tovább javult a konténeres szállítás aránya, emelkedett a hétvé- ben értékelték az elmúlt évi munkát, az idei tenni- valókat és a munkaverseny- mozgalom eredményeit.

Idén legfőbb feladatuk a személy- és áruszállítási igények kielégítése, a szoleál- tatások színvonalának továb- bi javítása, az eszközök gaz- daságosabb kihasználása, a költség és bevételi tervek teljesítése.

A beszámolót követően egymás után kértek szót a szocialista brigádok és munkáskollektívák képvisé-

lői, akik felszabadulásunk 40. évfordulója és a közel- gő pártkongresszus tisztele- tére újabb munkafelajánlá- sokat tettek. A vontatójár- művezetők vállalták, hogy 0,5 százalékkal csökkentik az energiafelhasználást, már- ciusban és áprilisban ezer szolgálati órával többet tel- jesítenek. A kocsiműhely kollektívája 40-40 személy- és tehervozó, a rakodógép- karbantartó műhely dolgozói 40 konténer javítására tettek ígéretet. A mozdonyműhely- ek felajánlották, hogy közel kétfézer órával csökkentik a járművek javítására fordítandó időt. A szocialista brigádok tagjai személyen- ként 40 óra társadalmi mun- kával kívánnak hozzájárulni a felajánlásokhoz.

A munkásgyűlésen felszó- lalt Tóth Imre igazgatóhe- lyettes is, aki bejelentette, hogy a közelgő évforduló és a pártkongresszus tisztele- tére az igazgatóság területén márciusban és áprilisban „Kongresszusi műszak”-ot tartanak.

G. J.

MTESZ-állásfoglalás

Csütörtökön kibővített ülést tartott az MTESZ vég- rehajtó bizottsága Soós Gá- bor társelnök elnöklétével. A testület — Trethón Fe- renc társelnök előterjeszté- se alapján — megvitatta a hetedik öt éves terv kon- cepcióját, és kialakította az MTESZ állásfoglalását. Az ülésen részt vett és felszó- lalt Hoós János tervhivatali államtitkár is.

Az MTESZ állásfoglalása egyebek közt hangsúlyozza, hogy a népgazdaság jövede-

lemtermelő képességeinek jövőbeni fokozásához, a nemzetközileg is versen- képes árualap létrehozá- hoz elengedhetetlen a mű- szaki fejlesztés gyorsítása az ehhez nélkülözhetetlen feltételek, források megte- remtése. Szükséges ésszerű időn belül helyreállítani azokat az értékvizsnyokat, amelyek stabilizálják a fej- lődés megalapozásában és realizálásában kulcsszerepet betöltő műszaki értelmiség helyzetét. (MTI)